

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОЕКТ USAID

«ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ»

ВАЖЛИВЕ ПРО ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ

Що таке фінансовий лізинг,
які ваші права та обов'язки
за договором фінансового лізингу
й куди звертатися в разі виникнення
конфліктних ситуацій?

Червень 2021 р.

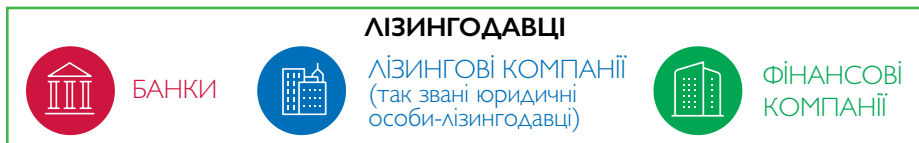

ЩО ТАКЕ ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ І ЯК ВІН ПРАЦЮЄ?

Фінансовий **лізинг** (далі – лізинг) – це доступна та поширена у світі альтернатива кредиту. Ця фінансова послуга давно доступна і в Україні, а з 13 червня 2021 р. вона регулюється новим Законом «Про фінансовий лізинг».

- 1 Ви звертаєтесь до лізингодавця, щоб узяти в користування будь-яке потрібне майно, яке, наприклад, не маєте змоги купити самостійно чи не плануєте придбати у власність зараз. Найчастіше у лізинг беруть транспортні засоби.

В Україні послуги лізингу надають **лізингодавці** (за умови наявності відповідної ліцензії).

Обов'язково перевірте наявність чинної ліцензії у лізингодавця, до якого ви звернулися.

Це можна зробити на сайті Національного банку за одним з перелічених нижче реєстрів, залежно від статусу лізингодавця:

реєстр для перевірки **фінансових компаній** – фінансова компанія повинна мати ліцензію на надання послуг із фінансового лізингу;

реєстр осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги – для перевірки **юридичних осіб-лізингодавців**, що теж повинні мати ліцензію на надання послуг із фінансового лізингу;

реєстр для перевірки **банків**.

- 2 Ви укладаєте з лізингодавцем договір лізингу (**договір**) про те, що користуватиметесь майном (**об'єктом лізингу**) не менш ніж один рік. Зазвичай ви (**лізингоодержувач**) маєте сплатити певну частину вартості майна відразу після укладення договору (авансовий платіж у розмірі, наприклад, 30% від вартості майна), а також адміністративний платіж (суму, яка покріє оплату оформлення договору у розмірі, наприклад, 1-3% від вартості майна).
- 3 Лізингодавець придбає погоджене з вами майно у продавця.

ВАЖЛИВО: під час строку лізингу автомобіль чи інше майно, яке ви взяли в лізинг, залишається у власності лізингодавця. Ви є лише користувачем цього майна, тобто не можете його подарувати чи продати.

- 4 За користування майном ви сплачуватимете періодичні **лізингові платежі** (зазвичай щомісяця).

**СКЛАДОВІ
ЛІЗИНГОВИХ
ПЛАТЕЖІВ**

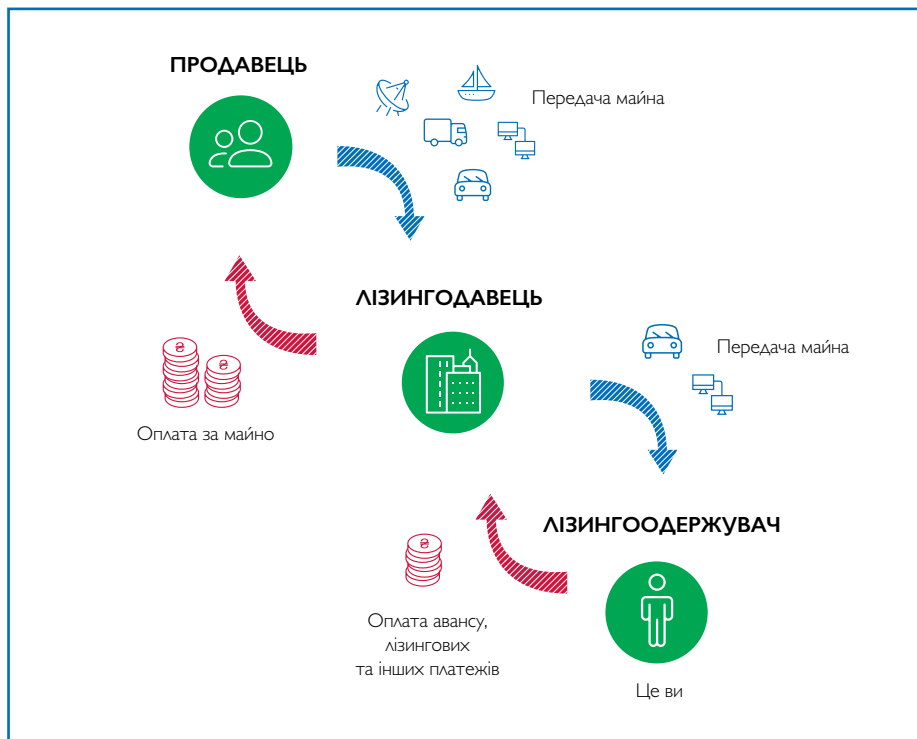

сума, яка відшкодовує лізингодавцю частину вартості майна
винагорода лізингодавцю
інші, визначені у договорі

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ: у договорі може передбачатися право лізингодавця змінювати розмір лізингових платежів, і якщо воно є, то має бути визначено порядок проведення такої зміни. Якщо ж таке право у договорі не передбачене, лізингодавцю заборонено збільшувати розмір лізингових платежів без вашої згоди.

- 5 Після закінчення строку лізингу ви можете викупити це майно, сплативши його залишкову вартість.

Спрощена схема відносин сторін при отриманні майна у лізинг:

НА ЩО ЗВЕРНУТИ УВАГУ ДО УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ?

Лізингодавець зобов'язаний оцінити вашу фінансову спроможність. Оцінку здійснюють на підставі інформації, яку ви надали (наприклад, довідки про доходи), або з інших джерел (наприклад, із державних реєстрів).

Лізингодавцю **ЗАБОРОНЕНО** встановлювати плату за розгляд вашого запиту про укладення договору лізингу.

Інформація про умови, на яких лізингодавець надає споживачам послуги, має бути розміщена на його вебсайті.

ВАЖЛИВО: лізингодавець має **безплатно** надати вам у паперовій чи електронній формі **інформацію, потрібну для порівняння його різних пропозицій**. Така інформація повинна містити:

кількість, строки сплати й розмір лізингових платежів (наприклад, у формі графіка платежів);

розмір та умови сплати додаткових платежів і комісії у зв'язку з укладенням, обслуговуванням договору та достроковим викупом майна;

строк, на який вам передається об'єкт лізингу;

чи потрібно укласти договори щодо послуг третіх осіб (наприклад, договір страхування);

умови переходу об'єкта лізингу у вашу власність (якщо це договором передбачено);

порядок та умови повернення об'єкта лізингу лізингодавцю. Зокрема, ви можете бути зобов'язані повернути майно, якщо лізингодавець відмовився від договору (через те, що ви прострочили платіж більш ніж на 60 днів, або за наявності інших підстав, визначених у договорі);

проект договору.

Уважно прочитайте інформацію, що вам надали, та умови договору перед тим, як приймати рішення та платити кошти!

Якщо в інформації чи проекті договору щось незрозуміло – просіть лізингодавця це пояснити.

УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ

Договір укладають у письмовій формі – у паперовому або електронному вигляді.

Ваш примірник мають передати вам одразу ж після підписання.

Договір має містити низку обов'язкових умов, зокрема такі:

найменування та опис того об'єкта лізингу, який передається саме вам – із зазначенням ознак, що дають змогу його чітко ідентифікувати (наприклад, марка, модель, рік випуску, номер кузова (шасі) автомобіля);

строк, протягом якого лізингодавець має передати вам майно (наприклад, 10 робочих днів після укладення договору);

строк, упродовж якого ви маєте право користуватися цим майном (наприклад, 2 роки);

порядок і графік сплати лізингових платежів (загальна сума, що підлягає сплаті, розмір, строки і кількість платежів);

розмір, порядок розрахунку та умови сплати додаткових платежів і комісій, які не включені до складу лізингових платежів (наприклад, адміністративний платіж);

умови щодо обов'язкового укладення договорів щодо послуг третіх осіб (наприклад, страхування).

ВАЖЛИВО: усі платежі мають бути визначені тільки в гривні, без прив'язки до курсу іноземних валют. Інакше кажучи, у договорі **не може** встановлюватися, наприклад, що «за користування майном ви маєте платити суму у гривні, що еквівалентна 100 долларам США, щомісяця за курсом НБУ».

ПРАВО ВІДМОВИТИСЯ

Якщо вам протягом 30 календарних днів (або іншого встановленого договором строку) **не передали майно**, ви маєте право відмовитися від договору, письмово повідомивши про це лізингодавця. У такому разі ви звільняєтеся від сплати будь-яких платежів, а вам зобов'язані протягом трьох робочих днів повернути всі кошти (зокрема, авансовий платіж), що ви вже сплатили. Однак якщо лізингодавець вже перерахував авансовий платіж продавцю, то ви його отримаєте після того, як продавець поверне цей платіж лізингодавцю.

ПИТАННЯ – ВІДПОВІДІ

Чи потрібно страхувати майно при лізингу?

Зазвичай майно має бути застрахованим на весь строк лізингу (наприклад, якщо це автомобіль, то на випадок крадіжки чи аварії). Переважно страховий платіж є частиною лізингового платежу, а далі вже лізингодавець перераховує цю суму страховій компанії. Якщо з майном щось станеться (наприклад, автомобіль потрапить в аварію), ви маєте право самостійно звернутися до страховика або до суду за захистом своїх порушених прав. Однак страхову виплату отримає лізингодавець.

Чи може лізингодавець поставити умову, що страхувати майно потрібно лише в конкретній компанії?

Ні, лізингодавець не може вимагати від вас укласти договір щодо додаткових послуг з конкретно визначеною третьою особою, повинен бути завжди вибір хоча б з двох компаній.

Чи потрібна згода чоловіка (дружини) на те, щоб укласти договір лізингу?

Так, потрібна письмова згода іншого з подружжя.

Чи можу я сам вибрати продавця того майна, яке хочу отримати у лізинг (наприклад, конкретний автосалон)?

Це залежить від політики лізингодавця. Але якщо ви виберете продавця, то він самостійно відповідатиме перед вами за вчасне передавання автомобіля, його справність, якість, комплектність, доставлення, безплатне усунення недоліків. Якщо ж продавця вибиратиме лізингодавець, то вони з продавцем разом відповідатимуть перед вами (тобто вимагати повернення частини коштів через відсутність відеокамери заднього огляду або навігаційної системи ви зможете як від продавця, так і від лізингодавця).

Чи можу я передати в оренду іншій особі майно, яке взяв у лізинг?

Так, але лише після письмової згоди лізингодавця на це.

ПИТАННЯ – ВІДПОВІДІ

Коли потрібно почати сплачувати лізингові платежі, зокрема авансовий платіж?

Тільки після підписання договору.

- ❗ **БУДЬТЕ УВАЖНІ:** якщо вам пропонують заплатити гроші ДО укладення договору, запевняють, що «акція діє лише до кінця дня й завтра буде дорожче» або просять «сплатити за консультаційні послуги», то, найімовірніше, ви маєте справу із шахраями, які хочуть привласнити ваші гроші без наміру передавати майно.

Що буде, якщо я не здійсню вчасно лізинговий платіж?

У вас можуть забрати майно, якщо прострочення здійснення лізингового платежу становитиме більш ніж 60 календарних днів.

Хто є власником майна, яким я користуюся та за яке сплачую?

Під час дії договору лізингу майно залишається у власності лізингодавця.

Що буде, якщо я встановлю на автомобіль, який узяв у лізинг, додаткове обладнання (наприклад, тягово-зчіпний пристрій)?

Ви можете це зробити тільки після письмової згоди лізингодавця. Якщо ви встановили обладнання без такої згоди, із вас можуть стягнути за це неустойку та попросити його зняти. Якщо фізично зняти без шкоди майну додаткове обладнання неможливо, то це поліпшення перейде у власність лізингодавця безплатно.

Чи можу я ремонтувати авто, яке взяв у лізинг, на будь-якій ремонтній станції?

Зазвичай у договорі встановлено чіткий перелік станцій технічного обслуговування, на яких ви можете ремонтувати об'єкт лізингу.

КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ, ЯКЩО ВАШІ ПРАВА ПОРУШЕНО?

Якщо ви вважаєте, що ваші права порушено, наприклад, неправильно нараховано лізингові платежі, варто передусім звернутися до відділення лізингодавця.

Якщо ваше питання не вирішили співробітники на місці, напишіть заяву на керівника лізингодавця з усіма деталями, зареєструйте та віддайте її співробітнику лізингодавця, а у разі відмови – відправте її поштою.

Якщо лізингодавець і після цього не вирішить ваше питання, зверніться до Національного банку.

- Зателефонуйте до контакт-центру НБУ за номером 0 800 505 240 (з понеділка по четвер – 9:00-18:00, п'ятниця – 9:00-16:45).
- Подайте звернення онлайн на сайті НБУ: <https://bank.gov.ua/ua/consumer-protection/citizens-appeals>
- Поспілкуйтеся із чат-ботом у Viber, Telegram або у web-чаті на сайті НБУ. Для пошуку в месенджерах уведіть «НБУ Контактний центр».
- Напишіть на електронну пошту НБУ: nbu@bank.gov.ua
- Відправте лист на адресу НБУ: 01601, м. Київ, вул. Інститутська, 9.

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Закон «Про фінансовий лізинг»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20>

Деталі щодо подання звернень на сайті НБУ
<https://bank.gov.ua/ua/contacts-details#section-2>

Асоціація «Українське об'єднання лізингодавців»
<https://uul.com.ua/informatsiya-dlya-lizyngootrymuvacha/>

Інформація не є юридичною консультацією. Уся інформація надана станом на **13 червня 2021 року** та актуальна для договорів, що укладаються після набрання чинності Законом «Про фінансовий лізинг» (13 червня 2021 року). Відносини, що виникли на підставі договорів фінансового лізингу, укладених до набрання чинності цим Законом, регулюються відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом.

Цю публікацію підготовлено за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). За зміст цієї публікації несе виключну відповідальність Проект «Трансформація фінансового сектору», який виконується компанією DAI Global LLC. Висловлені в цій публікації погляди не обов'язково збігаються з поглядами USAID чи Уряду США.

©Проект USAID «Трансформація фінансового сектору», червень 2021